

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____ Здоров'я тварин і екології _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
аграрного факультету

_____ Лілія МАРТИНЕЦЬ

“ _____ ” _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕКОРАТИВНЕ ПТАХІВНИЦТВО

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____ Доктор філософії _____

(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
аграрний	21 Ветеринарна медицина	211 Ветеринарна медицина	211 Ветеринарна медицина

Розробники: Пархоменко Людмила Іванівна, кандидат ветеринарних наук,
доцент кафедри здоров'я тварин і екології

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії):
Здоров'я тварин і екології

(назва кафедри)

Протокол № 2 від 5 02 20 24 р.

Завідувач кафедри (голова предметної комісії):

(підпис)

Людмила
ПАРХОМЕНКО

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету:

аграрного

(назва факультету)

Протокол № _____ від _____ 20 24 р.

Голова методичної комісії:

(підпис)

Овчаренко О. А

(прізвище та ініціали)

Вступ

Навчальна дисципліна “Декоративне птахівництво” у програмі підготовки аспірантів зі спеціальності 211- Ветеринарна медицина формує поглиблені знання з питань біології, фізіології, епізоотології, орнітології, вакцинології.

Мета: отримання студентами теоретичних і практичних знань щодо ведення господарювання з декоративними птахами, відповідно до їх призначення і подальшого використання, вимог міжнародних стандартів до декоративних порід птиці, організації і участі у конкурсах, виставках, клубах аматорського птахівництва; розробки бізнес-проектів у сфері декоративного, аматорського, мисливського птахівництва.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення сучасного стану і перспектив розвитку декоративного та аматорського птахівництва; походження, біологічних особливостей птиці різних видів; етології птахів; особливостей годівлі, розведення, утримання та відтворення декоративної птиці в умовах особистих, фермерських та присадибних господарств, організацій, мисливських господарств, зоологічних парків та можливостей використання продукції декоративного птахівництва.

Результати навчання за навчальною дисципліною: знати: особливості екстер'єру і конституції декоративних птахів, систему оцінки поживності кормів і нормування поживних речовин в раціонах декоративних птахів; особливості ембріогенезу; технологічні нормативи виробництва інкубаційних та дієтичних яєць; вміти: визначати типи конституції, напрям продуктивності, стать і вік різних видів декоративних птахів; оцінювати екстер'єр різними методами; визначати вади і недоліки екстер'єру; визначати ступінь линьки; визначати яєчну продуктивність птахів груповим, індивідуальним методами і розраховувати показники яєчної продуктивності.

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері ветеринарної медицини, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі ветеринарної медицини на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

Фахові компетентності:

ФК3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.

ФК4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків

щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

ФК5. Здатність застосовувати методи і методики патологоанатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.

ФК6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

Програмні результати навчання:

ПРН6 Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

ПРН10 Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

ПРН 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин

РН9. Визначати та застосовувати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів; розуміти логічну послідовність дій під час проведення судово-ветеринарної експертизи та вміти оформляти відповідну документацію; гарантувати безпечність та якість харчових продуктів, кормів; забезпечувати контроль і обіг побічних продуктів тваринного походження та різних біологічних субстратів тощо відповідно до обраного напрямку дослідження та поставленої мети.

РН10. Застосовувати загальні принципи та методи природничих наук, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері ветеринарної медицини.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>21 Ієтеринарна медицина</u>	Вибіркова	
	Спеціальність; <u>211-Ветеринарна медицина</u>	Мова навчання <u>українська</u>	
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма <u>211-Ветеринарна медицина</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 0		2-й	й
Індивідуальне завдання навч. планом не передбачене		Семестр	
Загальна кількість годин		3-й	-й

- 150		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача - 6	Рівень вищої освіти: Третій (Доктор філософії)	28 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		90 год.	год.
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: залік			

2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Сучасний стан розвитку декоративного птахівництва в Україні та світі.
2. Класифікація і характеристика видів декоративних птахів.
3. Види кімнатних птахів: амадини, папуги.
4. Біологічні особливості декоративних птахів.
5. Етологія декоративних птахів, вивчення поведінки.
6. Розведення декоративних птахів.
7. Утримання декоративних птахів. Утримання та розведення екзотичних голубів. Годівля декоративних птахів. Корми і техніка годівлі птахів.
8. Хвороби декоративних птахів. Хвороби голубів та горлиць їх профілактика і лікування. Хвороби і лікування канарок. Хвороби ткачків та їх лікування.
9. Первинна допомога птахам.
10. Специфічна профілактика інфекційних захворювань декоративних птахів.

3 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	усього	денна форма					заочна форма						
		у тому числі					усьог о	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1. Сучасний стан розвитку декоративного птахівництва в Україні та світі.	12	2		2			8	-	-	-	-	-	-
2. Класифікація і характеристика видів декоративних птахів.	14	4		2			8	-	-	-	-	-	-
3. Біологічні особливості декоративних птахів.	16	4		2			10	-	-	-	-	-	-
4. Етологія декоративних птахів, вивчення поведінки.	16	2		4			10	-	-	-	-	-	-

5.Розведення декоративних птахів.	14	2	4			8	-	-	-	-	-	-
6.Утримання декоративних птахів.Утримання та розведення екзотичних голубів.	14	2	4			8	-	-	-	-	-	-
7.Годівля декоративних птахів. Корми і техніка годівлі птахів.	14	2	2			10	-	-	-	-	-	-
8.Хвороби декоративних птахів.Хвороби голубів та горлиць їх профілактика і лікування.Хвороби і лікування канарок. Хвороби ткачків та їх лікування.	16	4	4			8	-	-	-	-	-	-
9. Первинна допомога птахам.	18	4	4			10	-	-	-	-	-	-
10.Специфічна профілактика інфекційних захворювань декоративних птахів.	16	2	4			10	-	-	-	-	-	-
Всього	150	28	32			90	-	-	-	-	-	-

Теми семінарських занять

Навчальним планом семінарські заняття не передбачені.

Теми практичних занять

№ п/п	Назва практичного заняття	Кількість годин
		Денна форма
1	Класифікація видів декоративних птахів	2
2	Види кімнатних птахів. Характеристика виду папугоподібних. Амандини.	2
3	Анатомія та біологічні особливості декоративних птахів.	2
4	Утримання та годівля декоративних птахів	4
5	Благополуччя декоративних птахів	4
6	Селекція та розведення декоративних птахів	4
7	Диспансеризація птахів. Фіксація, клінічний огляд, вимірювання температури.	2
8	Первинна допомога декоративним птахам	4
9	Терапія незаразних хвороб.	4

10	Специфічна профілактика інфекційних захворювань птиці. Інвазійні захворювання декоративних птахів	4
Всього		32

Теми лабораторних занять

Навчальним планом лабораторні заняття не передбачені

Самостійна робота

№ п/п	Теми та зміст самостійних занять	Кількість годин за формою навчання	
		Денною	Заочною
1	Декоративні види фазанів, павичів, курей.	8	-
2	Характеристика курей декоративних порід	8	-
3	Характеристика видів родини Голубові (Columbidae)	10	-
4	Розведення декоративних порід голубів	10	-
5	Характеристика декоративних гусеподібних	8	-
6	Розведення страусів і перепелів. Державні програми розведення декоративної птиці у різних країнах	8	-
7	Гігієна утримання птахів.	10	-
8	Фіксація птахів, клінічний огляд.	8	-
9	Авістерапія. Авісдіагностика новоутворень.	10	-
10	Зоонозні захворювання декоративної птиці. Діагностика інфекційних захворювань птахів. Діагностика паразитарних захворювань птахів. Профілактика захворювань декоративних птахів різного генезу	10	
Всього		90	-

Індивідуальні завдання

Навчальним планом індивідуальні завдання не передбачені.

4 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи навчання:

Словесні: бесіда, дискусія, робота з книгою;

Наочні: демонстрація та ілюстрація;

Практичні: лабораторні роботи.

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Методи оцінювання:

Основні методи оцінювання:

- опитування;
- тестування;
- розв'язання практичних завдань, задач, ситуацій;

Підсумковий контроль – Залік

Таблиця 5.1 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 211-Ветеринарна медицина, освітньої програми 211- Ветеринарна медицина

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (залік)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

Таблиця 5.2 – Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Програмні результати навчання	Види робіт		
	Тест	Практичне завдання	Усна відповідь
ПРН. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.	+	+	+
ПРН Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.	+	+	+
ПРН. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин			
ПРН. Визначати та застосовувати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів; розуміти логічну послідовність дій під час проведення судово-ветеринарної експертизи та вміти оформляти відповідну документацію; гарантувати безпечність та якість харчових продуктів, кормів; забезпечувати контроль і обіг	+	+	+

побічних продуктів тваринного походження та різних біологічних субстратів тощо відповідно до обраного напрямку дослідження та поставленої мети.			
ПРН. Застосовувати загальні принципи та методи природничих наук, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері ветеринарної медицини.	+	+	+

Критерії оцінювання

Таблиця 5.3 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальна дисципліна передбачає використання програмного забезпечення: on-line: Microsoft Office 365, Moodle (GNU загальна суспільна ліцензія).

Методичною концепцією викладання дисципліни «Декоративне птахівництва» передбачено використання таких таблиць та плакатів:

1. Скелет птиці
2. Розвиток ембріона
3. Зовнішні ознаки розвитку ембріонів різних видів птахів
4. Прижиттєвий контроль за розвитком зародка
5. Будова внутрішніх органів птиці

Скелети птиці:

1. Скелет перепела
2. Скелет голуба
3. Скелет курки

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Матвеев М.Д., Тарасенко М.О. Орнітологія: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський, 2020. Електронне видання на CD-ROM.
2. Анатомія свійських птахів: навчальний посібник / Під.ред. Л.П. Горальського, В.Т. Хомича. Житомир: «Полісся», 2011. 252 с.
3. Горальський Л.П., Хомич В.Т., Кот Т.Ф., Гуральська С.В. Анатомія свійських птахів: навчальний посібник /Під ред. Л.П. Горальського, В.Т. Хомича. Житомир: Полісся, 2014. 248 с.

Допоміжна

1. Колоша В. Золотий фазан. Сучасне птахівництво. 2019. №11-12. С.16-17.
2. Шаров О. Утримання у неволі папуг виду Калита (*Myiopsitta monachus*)
3. Сучасне птахівництво. 2021. №3-4. С.16-17.
4. Біологія страуса і технологія виробництва страусиної продукції *Снітинський В.В. Львів 2006 С.288.*
5. Behboudi E. & Hamidi Sofiani V. Immune responses to Newcastle disease virus as a minor zoonotic viral agent. *Journal of Zoonotic Diseases*, 2021, 5(4), 12-23.
6. Belser J. A., Lash R. R., Garg S., Tumpey T. M. & Maines T. R. The eyes have it: Influenza virus infection beyond the respiratory tract. *The Lancet Infectious Diseases*, 2018, 18, e220- e227.
7. Boseret G., Losson B., Mainil J. G., Thiry E. & Saegerman C. Zoonoses in pet birds: review and perspectives. *Veterinary Research*, 2013, 44, 36.
8. Ebani V. V., Guardone L., Bertelloni F., Perrucci S., Poli A. & Mancianti F. Survey on the presence of bacterial and parasitic zoonotic agents in the feces of wild birds. *Veterinary Sciences*, 2021, 8, 171.
9. Kozdruń W., Czekaj H. & Styś N. Avian zoonoses - a review. *Bulletin of the Veterinary Institute in Pulawy archives*, 2015, 59, 171-8.
10. Kuiken T., Breitbart M., Beer M., Grund C., Höper D., Van den Hoogen B., Kerkhoffs J. H., Kroes A. C. M., Rosario K., van Run P., Schwarz M., Svraka S.,

- Teifke J. & Koopmans M. Zoonotic Infection With Pigeon Paramyxovirus Type 1 Linked to Fatal Pneumonia. *The Journal of Infectious Diseases*, 2018, 218 (7), 1037-44.
11. Pfeffer M. & Dobler G. Emergence of zoonotic arboviruses by animal trade and migration. *Parasites & Vectors*, 2010, 3, 35-10.
 12. Richard M., Knauf S., Lawrence P., Mather A. E., Munster V. J., Müller M. A., Smith D. & Kuiken T. Factors determining human-to-human transmissibility of zoonotic pathogens via contact. *Current Opinion in Virology*, 2017, 22, 7-12.
 13. Kurekci C., Sakin F., Epping L., Knüver M.T., Semmler T. & Stingl K. Characterization of *Campylobacter* spp. Strains Isolated From Wild Birds in Turkey. *Frontiers in Microbiology*, 2021, 12, 712106.
 14. Kurtz J. R. Goggins J. A. & McLachlan J. B. *Salmonella* infection: Interplay between the bacteria and host immune system. *Immunology Letters*, 2017, 190, 42-50
 15. Boroomand Z. & Faryabi. S. Bird zoonotic diseases. *Journal of Zoonotic Diseases*, 2020, 4(3), 20-33. Boseret G., Losson B., Mainil J. G., Thiry E. & Saegerman C. Zoonoses in pet birds: review and perspectives. *Veterinary Research*, 2013, 44, 36

Інформаційні ресурси

Червона книга України. [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. URL:

<https://redbook-ua.org/>

Папугоподібні – ряд птахів (Psittaciformes). [Електронний ресурс]: [Вебсайт]. URL: <https://discover.in.ua/animals/papugopodibni-rjad-ptahivpsittaciformes.html>

Куроподібні (Galliiformes) – птахи України. [Електронний ресурс]: [Вебсайт]. URL: <https://aves.land.kiev.ua/128.html>

https://www.researchgate.net/publication/220049601_Nutrition_of_birds_in_the_order_Psittaciformes_A_review/link/0fcfd5085a284f0b21000000/download

<https://theparrotsocietyuk.org/site/index.php/parrot-information/veterinary-advice/first-aid-emergency-care-for-birds/>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/vms3.662>

<https://meddocsonline.org/journal-of-veterinary-medicine-and-animal-sciences/molecular-detection-of-fancy-birds-parasites-for-clinical-diagnosis-and-epidemiology-a-review.pdf>

https://jzd.tabrizu.ac.ir/article_15461.html

<https://www.dockeryfarms.org/do-bird-feathers-carry-disease/>

<https://ipetbird.com/category/pet-bird-health-wellness/page/2/>

https://www.academia.edu/49240795/Potential_disease_transmission_from_wild_geese_and_swans_to_livestock_poultry_and_humans_a_review_of_the_scientific_literature_from_a_One_Health_perspective

https://www.academia.edu/38368719/Diseases_of_Poultry_Y_M_saif_pdf

<https://www.dccew.gov.au/environment/invasive-species/diseases-fungi-and-parasites/beak-and->

[feather-disease](#)

https://jzd.tabrizu.ac.ir/article_15461.html